

Przemysław Brzozowski*

CZŁONKOSTWO W RADZIE NADZORCZEJ GMINNEJ SPÓŁKI PRAWA HANDLOWEGO

MEMBERSHIP IN THE SUPERVISORY BOARD OF THE MUNICIPAL COMMERCIAL COMPANY

Streszczenie: Praca obejmuje analizę podstawowych aktów prawnych z zakresu spółek z udziałem jednostek samorządu terytorialnego, skupiając się głównie na tematyce powoływanych w nich rad nadzorczych. Oprócz podstawowych elementów, takich jak liczebność rad, czas trwania ich kadencji, obligatoryjność powołania, szczególnie podkreślono obecny w nich czynnik ludzki. Omówiono m. in. podstawowe regulacje dotyczące wymogów, które muszą spełnić kandydaci na członków rad nadzorczych oraz wynagradzania osób już powołanych. Artykuł zwraca uwagę również na kontrowersje powstałe w związku z nowelizacją ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym, m. in. dotyczące zasady „jedna osoba na jedną radę”

Słowa kluczowe: rada nadzorcza, spółka komunalna, samorząd terytorialny

Received: 07.2018

Abstract. The article presents an analysis of basic legal acts in the field of companies with the participation of local authorities, focusing mainly on the subject of supervisory boards established in them. In addition to the basic elements, such as the number of members, the duration of their term, obligatory of appointment, the human factor in them is particularly emphasized. It presents, among others, basic regulations concerning the requirements that candidates for members of supervisory boards have to complete and the remuneration of persons already appointed. The article also presents the controversies arising in connection with the amendment to the Act on the management of state property, including the principle of "one person per one supervisory board".

Key words: supervisory board, municipal commercial company, local authority.

Accepted: 09.2018

* Uniwersytet w Białymstoku Wydział Prawa

Wstęp

Tematyka członkostwa w radzie nadzorczej spółki prawa handlowego z udziałem jednostki samorządu terytorialnego jest materią wielopłaszczyznową i aktualną z powodu niedawnych zmian prawnych w omawianej tematyce. Wielość ustaw i rozporządzeń dotyczących ogólnie prawa spółek komunalnych i spółek z udziałem Skarbu Państwa powoduje, że właściwe wydaje się dokonanie głębszej analizy zmian i obecnego stanu prawnego.

Powołanie rady nadzorczej w gminnej spółce prawa handlowego

Artykuł 10a ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej [Ustawa z 20 grudnia 1996] reguluje sytuację prawną organów spółek kapitałowych z udziałem jednostek samorządu terytorialnego. Ustęp pierwszy tego przepisu przesądza, że w takich spółkach obligatoryjne jest powołanie rady nadzorczej. Jest to przepis szczególny, odnoszący się w zasadzie tylko do spółek komandytowo-akcyjnych oraz z ograniczoną odpowiedzialnością, ponieważ w stosunku do spółek akcyjnych wiąże art. 381 Kodeksu spółek handlowych [Ustawa z 15 września 2000] stanowiący, że rada nadzorcza jest w nich zawsze organem obligatoryjnym.

Z związku z tym, że omawiany przepis jest *lex specialis* w stosunku do regulacji zawartych w Kodeksie spółek handlowych, jego interpretacja musi następować w sposób ścisły. Dlatego też w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością z udziałem jednostek samorządu terytorialnego, obok rad nadzorczych, dopuszczalne jest tworzenie obok rad nadzorczych również komisji rewizyjnych. Taka możliwość wynika bezpośrednio z art. 213 Kodeksu spółek handlowych, stanowiącego, że umowa spółki z o.o. może ustanowić radę nadzorczą, komisję rewizyjną albo oba te organy [Zięty 2012].

Obligatoryjność powołania rady nadzorczej i skuteczne jej funkcjonowanie jest podstawowym elementem tzw. nadzoru korporacyjnego. Ma ona za zadanie służyć usprawnianiu procesu podejmowania decyzji i efektywnej alokacji władzy sprawowanej przez kadrę zarządzającą i członków rad, a jej głównym zadaniem jest zapewnienie sprawności i efektywności działań [OECD 1999, oecd.org].

Istotne jest, że rada nadzorcza sprawuje nadzór nad działalnością spółki w sposób stały. Oznacza to nie tylko, że nadzór ma objąć cały okres działalności spółki, lecz także że ma on być sprawowany na bieżąco. Znajduje to dodatkowe potwierdzenie w tym, że rada nadzorcza jest organem istniejącym przez cały rok obrotowy, a tym samym pełniącym swoje funkcje, w tym funkcję stałego nadzoru, wobec braku odmiennego zastrzeżenia w przepisach, również przez cały rok obrotowy. Nadzór rady nadzorczej nad spółką dotyczy również wszystkich dziedzin jej działalności, także ubocznych. Nie ma bowiem powodu, aby nadzór nad jakąś dziedziną działalności spółki był słabszy tylko dlatego, że sprawy spółki w zakresie tej dziedziny działalności spółki nie są np. prowadzone przez zarząd, ale przez pełnomocnika powołanego uchwałą zgromadzenia wspólników [Nowacki 2018].

Przytaczany przepis nakłada obowiązek powołania rady nadzorczej niezależnie od ilości udziałów jednostki samorządu terytorialnego w danej spółce, ich składu osobowego, liczby wspólników czy wielkości kapitału zakładowego. Przyjęte rozwiązanie ma zapewnić fachowość przy dysponowaniu mieniem publicznym w jak najszerszym zakresie [Zięty 2012]. Ograniczenie stosowania przepisów ustawy o gospodarce komunalnej jedynie do określonej grupy spółek mogłoby doprowadzić do sytuacji, w której spółki z większym udziałem majątku miałyby zapewniony fachowy nadzór, natomiast w przypadku pozostałych byłoby to uzależnione od ewentualnego wyboru przez jednostki samorządu terytorialnego członków rady nadzorczej [Druk sejmowy Nr 1776, sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=1054].

Na marginesie warto dodać, że w doktrynie pojawiają się również głosy przeciwne każdorazowej obligatoryjności powołania rady nadzorczej w spółce z udziałem jednostek samorządu terytorialnego. Ustawodawca zastosował bowiem pewne odstępstwo w podobnym uregulowaniu, w przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, powstałych w wyniku komercjalizacji. W przypadku tych jednoosobowych spółek Skarbu Państwa na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników [Ustawa z 30 sierpnia 1996] można wówczas nie powoływać rady nadzorczej. Prawo kontroli w imieniu Skarbu Państwa realizuje wspólnik lub uprawniony pełnomocnik. Niektórzy przedstawiciele doktryny uważają więc, że takie rozwiązanie mogłoby być sku-

teczenie przeniesione do jednoosobowych spółek z o.o. tworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Mogłoby to spowodować ograniczenie wydatków spółek przy zachowaniu kontroli ich działalności. Uprawnienie do decydowania o tym, czy w spółce będzie funkcjonować rada nadzorcza, mogłoby być przyznane wówczas organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, który i tak wyraża zgodę na jej utworzenie [Bandarzewski 2003].

W aktualnym stanie prawnym, jeżeli dana spółka zostaje utworzona przez jednostkę samorządu terytorialnego, obligatoryjność powołania rady nadzorczej powstaje już na etapie tworzenia pierwotnej umowy spółki, a niedopełnienie tego obowiązku jest przesłanką odmowy wpisu spółki do rejestru przez sąd rejestrowy. Natomiast w przypadku przystąpienia przez jednostkę samorządu terytorialnego do wcześniej prywatnej spółki, w razie gdyby w tej spółce nie działał jeszcze taki organ, powinna nastąpić stosowna zmiana umowy spółki i ustanowienie w niej rady nadzorczej [Szydło 2008].

Członkowie rady nadzorczej są powoływani odpowiednio w spółce komandytowo-akcyjnej przez walne zgromadzenie, w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością – przez wspólników, chyba że umowa stanowi inaczej, a w spółce akcyjnej – przez walne zgromadzenie, chyba że statut stanowi inaczej. Odnosząc do tego art. 12 ust. 4 ustawy o gospodarce komunalnej możemy skonkretyzować, że w jednoosobowych spółkach jednostek samorządu terytorialnego, które w praktyce spotykamy najczęściej, funkcje zgromadzenia wspólników i walnego zgromadzenia pełnią organy wykonawcze tych jednostek.

Członków rady nadzorczej w komunalnej spółce, zarówno z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjnej, jak i komandytowo-akcyjnej, musi być co najmniej trzech [Gonet 2010], a w umowie takiej spółki można zawrzeć postanowienie, że jednostka samorządu terytorialnego, niezależnie od ilości posiadanych przez siebie akcji, będzie powoływała określoną liczbę, a nawet wszystkich członków rady nadzorczej.

W przypadku spółki przekształconej z przedsiębiorstwa komunalnego, na podstawie art. 18 ustawy o gospodarce komunalnej, pracownicy spółki zachowują prawo wyboru odpowiednio dwóch, trzech lub czterech człon-

ków rady nadzorczej, w zależności od jej liczebności. Warto jednak dodać, że nigdy nie będą oni stanowić większości w radzie.

Wybór przedstawicieli pracowników do rad nadzorczych odbywa się przy zachowaniu zasady powszechności. Żaden pracownik spółki nie może być wykluczony z kręgu uprawnionych do głosowania. Ponadto, głosowanie w tej sprawie jest tajne i ma charakter jednostopniowy, czyli odbywa się w sposób bezpośredni. Spółka ma obowiązek zapewnić głosującym odpowiednie warunki lokalowo-techniczne, nienaruszające zasad głosowania. Co ciekawe, ustawa nie zawiera natomiast postanowienia, że w wyborach przedstawicieli pracowników do rady nadzorczej. Jest więc teoretycznie możliwe, aby statut lub akt założycielski spółki oraz jej regulamin wyborczy regulował, że niektóre grupy pracowników będą posiadały w trakcie wyborów więcej niż jeden głos [Szydło 2009].

Kadencja w radzie nadzorczej gminnej spółki prawa handlowego

Artykuł 10a ust. 3 stanowi, że kadencja członków rad nadzorczych trwa 3 lata. Jednak, co ważne, zaznaczono również, że przepis ten dotyczy wyłącznie spółek z większościovym udziałem jednostek samorządu terytorialnego. Należy przypomnieć, że w pozostałych spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, członków rad nadzorczych powołuje się na rok, a w spółkach akcyjnych i komandytowo-akcyjnych – na nie dłużej niż 5 lat. Takie ramy będą więc obowiązywały a contrario do przywołanego przepisu w spółkach z mniejszościowym udziałem jednostek samorządu terytorialnego.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę na rozróżnienie pojęcia kadencji i mandatu. Kadencja oznacza okres, na jaki została powołana osoba, określany w pełnych latach. Natomiast mandat w orzecznictwie definiuje się jako upoważnienie do pełnienia obowiązków i wykonywania praw członka rady nadzorczej [Wyrok SN z 10 listopada 2006].

Rozróżnienie kadencji i mandatu ma istotne znaczenie, ponieważ wpływa na okres sprawowania funkcji przez członków rady nadzorczej. Zgodnie z art. 218 Kodeksu spółek handlowych, jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, mandaty członków rady w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością wygasają z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzające-

go sprawozdanie finansowe za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka. Natomiast art. 369 § 4 w zw. z art. 386 § 2 tej ustawy stanowi, że mandat członka rady nadzorczej w spółce akcyjnej (odpowiednio także w spółce komandytowo-akcyjnej) wygasa najpóźniej z dniem odbycia walnego zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia jego funkcji.

Warunkiem wygaśnięcia mandatu jest więc odbycie się wspomnianego zgromadzenia. Mandat nie wygasa, gdy zwyczajne walne zgromadzenie przed przyjęciem sprawozdania finansowego zarządzi przerwę w obradach lub przełoży zatwierdzenie sprawozdania na wyznaczone później nadzwyczajne walne zgromadzenie [Zięty 2012]. Tym samym mandat może trwać zarówno krócej niż kadencja, jak i dłużej, jednak maksymalnie do odbycia zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe [Domański, Jagielska 2011].

Pojawiają się również głosy, że właściwszym rozwiązaniem byłoby skoordynowanie kadencji rad nadzorczych w spółkach z większościowym udziałem jednostek samorządu terytorialnego z kadencją organów tych jednostek, ale nie ma to większego znaczenia, ponieważ zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych członkowie rad nadzorczych mogą być w każdej chwili odwoływani [Burski 2015].

Ważną kompetencją rady nadzorczej, ustanowioną w art. 10a ust. 6 ustawy o gospodarce komunalnej, jest możliwość powoływania i odwoływania zarządu spółek z udziałem jednostek samorządu terytorialnego. Jest to odstępstwo od zasad ogólnych przyjętych w Kodeksie spółek handlowych, ponieważ zgodnie z nimi w klasycznej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością członków zarządu powołują i odwołują wspólnicy, chyba że umowa stanowi inaczej (art. 201§ 4), a w spółce akcyjnej rada nadzorcza, chyba że statut stanowi inaczej (art. 368 § 4).

Warto zauważyć, że przepis skonstruowano w ten sposób, że wielkość udziału jednostki samorządu terytorialnego w spółce nie jest istotny, przez co do powstania niniejszej kompetencji wystarczy jeden udział lub akcja. Dodatkowo, jest to przepis bezwzględnie obowiązujący, a więc umowa lub statut spółki nie mogą wprowadzać innego modelu powoływania zarządu. W przypadku przystąpienia jednostki samorządu terytorialnego do istnieją-

cej spółki, zarząd powinien dokończyć swoją kadencję, o ile nie zostanie wcześniej odwołany przez radę nadzorczą, ponieważ to właśnie rada nadzorcza od momentu przystąpienia jednostki samorządu terytorialnego do spółki staje się jedynym organem uprawnionym do odwoływania członków zarządu. Postanowienia umowy lub statutu spółki przewidujące wcześniej inne rozwiązania stają się tym samym bezskuteczne [Zięty 2012].

Warto pamiętać, że art. 10b ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej stanowi, że wszystkie postanowienia zawarte w art. 10a niniejszej ustawy, o których mowa była wyżej, należy stosować również do spółek zależnych od spółek z udziałem jednostek samorządu terytorialnego. Definicje spółki dominującej i zależnej przedstawia Kodeks spółek handlowych w art. 4 § 4 pkt 4. O spółce dominującej nad spółką zależną możemy mówić w kilku przypadkach, gdy:

- dysponuje ona bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innej spółki kapitałowej (spółki zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami
- jest ona uprawniona do powoływania lub odwoływania większości członków zarządu innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami
- jest ona uprawniona do powoływania lub odwoływania większości członków rady nadzorczej innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami
- członkowie jej zarządu stanowią więcej niż połowę członków zarządu innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej)
- dysponuje ona bezpośrednio lub pośrednio większością głosów w spółce osobowej zależnej albo na walnym zgromadzeniu spółdzielni zależnej, także na podstawie porozumień z innymi osobami

- wywiera ona decydujący wpływ na działalność spółki kapitałowej zależnej albo spółdzielni zależnej, w szczególności na podstawie umów określonych w art. 7 Kodeksu spółek handlowych.

Jest to przepis bezwzględnie obowiązujący, w związku z czym wspólnicy spółki zależnej od spółki komunalnej nie mogą odrębnie uregulować tej materii w umowie spółki lub jej statucie, pod rygorem nieważności. Celem tego uregulowania było zapobieżenie obchodzeniu przepisów przez władze jednostek samorządu terytorialnego poprzez masowe zakładanie spółek zależnych. Treść art. 10b powoduje, że w doktrynie rodzi się wątpliwość, czy do spółek zależnych należy stosować inne przepisy tej ustawy [Zięty 2012].

Wymogi dotyczące członków rad nadzorczych w gminnych spółkach prawa handlowego

Art. 18 Kodeksu spółek handlowych stanowi, że członkiem rady nadzorczej każdej spółki prawa handlowego może być wyłącznie osoba posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych. Przesłanką negatywną jest natomiast skazanie prawomocnym wyrokiem za wymienione przestępstwa określone w Kodeksie karnym. Zgodnie z art. 10a ust. 5 ustawy o gospodarce komunalnej jako kandydata na członka organu nadzorczego w omawianych spółkach z ramienia jednostki samorządu terytorialnego wskazuje się osobę, która ma wyższe wykształcenie, odpowiedni 5-letni staż pracy oraz spełnia jeden z dodatkowych wymogów, np. posiadania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, prawnych lub technicznych, posiadania tytułu adwokata lub radcy prawnego albo zdania specjalnego centralnego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje.

W przypadku spółek mniejszych jednostek samorządu terytorialnego niejednokrotnie pojawiają się problemy ze skompletowaniem składów rad nadzorczych właśnie z powodu wymogów, które muszą posiadać kandydaci na takie stanowiska. Wydaje się to jednak uzasadnione, ponieważ wysoko postawione warunki ograniczają możliwość objęcia członkostwa w radzie nadzorczej przez osoby niewykształcone i bez kwalifikacji.

Co ważne, kandydat na członka rady nadzorczej z ramienia jednostki samorządu terytorialnego nie może pozostawać w stosunku pracy ze spółką ani świadczyć na jej rzecz pracy lub usług na podstawie innego stosunku

prawnego oraz wykonywać innych świadczeń pozostających w sprzeczności z interesem spółki.

Dodatkowo ustawy samorządowe nakładają zakaz powoływania m.in. wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz radnych na członków rad nadzorczych spółek jednostek samorządu terytorialnego, w których pełnią funkcje. Takie powołania są z mocy prawa nieważne. Jest to oczywiście uzasadnione, ponieważ możliwość wykorzystania funkcji publicznej dla interesów prywatnych, a także ewentualne obsadzanie stanowisk w spółce dla zdobycia poparcia politycznego stanowiłyby dużą pokusę [Wierzbica 2010]. Sąd Najwyższy, wyrokiem z dnia 10 stycznia 2003 r. orzekł natomiast, że nie ma przeszkód, aby radny był członkiem władz zarządzających spółki utworzonej przez inną jednostkę samorządu terytorialnego [Wyrok SN z 10 stycznia 2003].

W przypadku, gdy wybór na stanowisko członka rady nadzorczej nastąpił przez uzyskanie mandatu w wyborach samorządowych, radny zobowiązany jest do zrzeczenia się funkcji w radzie nadzorczej w terminie trzech miesięcy od złożenia ślubowania. Co ciekawe, do dnia 27 lipca 2004 r. tożsamym obowiązkiem zrzeczenia się funkcji objęci byli również małżonkowie funkcjonariuszy publicznych, nawet jeżeli zostali wybrani lub powołani do pełnienia funkcji przed wyborem lub powołaniem na stanowisko funkcjonariusza samorządowego ich współmałżonka [Burski 2015]. Przepis ten został jednak wyrokiem z dnia 13 lipca 2004 r. uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z art. 2 oraz art. 22 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP [Wyrok TK z 13 lipca 2004].

1 stycznia 2017 roku weszły w życie przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym [Ustawa z 16 grudnia 2016]. Oprócz nowych wymagań dla kandydatów na członków rad nadzorczych spółek z udziałem jednostek samorządu terytorialnego, wprowadzono nowe sankcje w tzw. ustawie kominowej, czyli ustawie o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami [Ustawa z 9 czerwca 2016]. Dodano do niej m.in. artykuł 12a, który stanowi, że ten kto uparczywie uchyla się od wykonania ciążącego na nim obowiązku podejmowania działań mających na celu ukształtowanie i stosowanie w spółce zasad wy-

gradzania członków organu zarządzającego i organu nadzorczego, podlega grzywnie.

Przekładając ten przepis na praktykę, osoby reprezentujące omawianą spółkę nie dokonując przewidzianych prawem działań w zakresie wynagradzania członków m.in. rad nadzorczych, będą narażone na odpowiedzialność karną. Sytuacja taka może więc mieć zastosowanie do wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, co w konsekwencji doprowadzić może do wygaśnięcia ich mandatów, na skutek skazania za przestępstwo umyślne, ściągane z oskarżenia publicznego.

Niniejsza odpowiedzialność może powstać m. in. na skutek naruszenia art. 10 omawianej ustawy, który wprowadza nowy algorytm obliczania wynagradzania członków rad nadzorczych w spółkach z udziałem jednostek samorządu terytorialnego. Do obowiązującej wcześniej tzw. podstawy wymiaru, czyli wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłaty nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS dodano obowiązkowy mnożnik uzależniony od wielkości spółki, który wynosi od 0,5 jednostki do 2,75 jednostki. Jednocześnie wynagrodzenie to może być zwiększone o 10% w stosunku do osób pełniących funkcje w organie nadzorczym spółki.

Reforma przyniosła też kontrowersje dotyczące zasady "jedna osoba na jedną radę", regulowanej art. 4 tzw. ustawy kominowej. Jak sama nazwa wskazuje, jedna osoba może być członkiem tylko jednej rady nadzorczej spółki kontrolowanej przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego. Przepis ten jest jak najbardziej uzasadniony, jednak najwyraźniej zapomniano, że zmieniony został art. 1 ustawy wskazujący, których podmiotów ten akt prawny dotyczy. I tak jak do niedawna dotyczył jeszcze spółek Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego, tak po nowelizacji już ich swoją mocą nie obejmuje. Dodając to tego jeszcze art. 6 tzw. ustawy antykorupcyjnej [Ustawa z 21 sierpnia 1997], stanowiący, że urzędnicy państwowi oraz wójtowie, starostowie i marszałkowie województw nie mogą być zgłaszani do więcej niż dwóch rad nadzorczych spółek, w których udziały mają Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego, widzimy potężną niekonsekwencję ustawodawcy.

Co więcej, w powyższym przepisie pojawia się pojęcie zgłoszenia, ale nie przewidziano jego formy ani terminu. Ustawa antykorupcyjna nie przesądza też o tym, na jaki czas następuje zgłoszenie do spółki. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 czerwca 2007 r. stwierdził, że z art. 6 ust. 1 niniejszej ustawy nie wynika żadne czasowe lub kadencyjne ograniczenie skuteczności wyznaczania reprezentanta [Wyrok SN z 20 czerwca 2007]. Zdaniem doktryny taka konstrukcja stanowi podstawę do przyjęcia, że dopuszczalna jest każda forma zgłoszenia, w tym niekoniecznie pisemna [Wierzbica 2008].

Podsumowanie

Przechodząc do podsumowania, rada nadzorcza w każdej spółce stanowi ważny element nadzoru korporacyjnego, co w spółkach z udziałem jednostek samorządu terytorialnego pełni szczególną rolę społeczną. Aby mógł on być sprawowany efektywnie, potrzebne są jasne i względnie trwałe przepisy. Ostatnie zmiany prawne, mimo że istniejące problemy zauważono, niestety nie zniósły chaosu w tym obszarze polskiego prawa, a w niektórych aspektach wręcz przeciwnie - zwiększyły wątpliwości w zakresie jego stosowania. Ilość obowiązujących ustaw i rozporządzeń, które należy stosować do komunalnych rad nadzorczych, ale i generalnie do spółek z udziałem Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, nie sprzyja ich produktywnemu i przejrzystemu działaniu.

Bibliografia

- Bandarzewski K., *Komercjalizacja przedsiębiorstw państwowych*, Kraków 2003.
- Burski K., *Rada nadzorcza w gminnej spółce prawa handlowego*, Internetowy Przegląd Prawniczy TBSP UJ 2015/4.
- Domański G., Jagielska M., *Rada nadzorcza spółki akcyjnej*, 2011.
- Gonet W., *Ustawa o gospodarce komunalnej. Komentarz*, Warszawa 2010.
- Nowacki A., *Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Komentarz*, 2018.
- Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, *Zasady nadzoru korporacyjnego OECD*, 1999, dostęp: oecd.org na dzień 26.04.2018 r.
- Szydło M., *Ustawa o gospodarce komunalnej. Komentarz*, Warszawa 2008.

Uzasadnienie do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce komunalnej, Sejm RP IV kadencji, Druk sejmowy Nr 1776.

Wierzbica A., Ograniczenia antykorupcyjne w samorządzie terytorialnym, Warszawa 2008.

Wierzbica A., Przepisy antykorupcyjne w administracji publicznej, Warszawa 2010.

Zięty J. J., Ustawa o gospodarce komunalnej. Komentarz, 2012.

Ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników, t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1055.

Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej, t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 827, z późn. zm.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1393, z późn. zm.

Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1577, z późn. zm.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2190, z późn. zm.

Ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, Dz.U. z 2016 r., poz. 2259, z późn. zm.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt I PK 107/02.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 lipca 2004 r., sygn. akt K 20/03.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2006 r., sygn. akt I CSK 246/06.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2007 r., sygn. akt V CSK 129/07.